

2363

44-8

2-85

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԳԱՐԱՄԱՃԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

NOUVEL ALPHABET

FRANÇAIS

ՆՈՐ ՔԵՐԱԿԱՆ

ՍՐԱՆՍԵՐԷՆ

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՋՐՈՒՑԱՏՐՈՒԹԵԱՆ

ՏՂԱՅՈՑ ԵՒ ՁԱՓԱՀԱՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Հիմնովին բարեփոխուած եւ հոխացած

ՅՕՐԻՆԵՑ

ՄԻՀՐԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ՀԻՆԳԵՐՊԵՏ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Վ Ա Ի Ե Ր Ա Ց Մ Ա Մ Բ

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՐԴՈՑ ԱՋԳ. ԿԵԴՐ. ՎՐՁՈՒԹԵԱՆ

Գրատուն

ՍԻՄՈՆ ԳԱՐԱՄԱՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Չախմախքլար, թիւ 50

1923

4-8
- 85

ՐԱՏԱՐԱ ԿՈՒԹԻՒՆ ԳԱՐԱՄԱՃԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

NOUVEL ALPHABET

FRANÇAIS

ՆՈՐ ՔԵՐԱԿԱՆ

ՅՐԱՆՍԵՐԷՆ

ՆՔԵՐՑԱՆՈՒՅԵԱՆ ԵՒ ՋՐՈՒՑԱՏՐՈՒՅԵԱՆ

ՏՂԱՅՈՑ ԵՒ ՉԱՓԱՀԱՍՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Հիմնովին բարեփոխուած էւ նոխացած

Յ Օ Ր Ի Ն Ե Ց

ՄԻՀՐԱՆ ՅՈՎ ՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Վ Ա Ի Ե Ր Ա Ց Մ Ա Մ Բ

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՐԴՈՑ ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒՅԵԱՆ

Գրատուն

ՍԻՄՈՆ ԳԱՐԱՄԱՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս. Չախմահըլար, թիւ 50

1928

2304-10

2363

11 JUN 2013

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ

Կ. Պոլիս. 27 Յունուար 1907

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Թիւ 41

Յ. Մ. ՍԷԹԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, Զաւմաքնըլար

Վ Ա Ի Ե Ր Ա Գ Ի Ր

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՐԴՈՑ ԱԶԳԱՑԻՆ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Ուսումն. Խորհուրդս ֆինուքեան առաւ Միհրան ԿՓ. Յովհաննէսեանի պատրաստած «Nouvel Alphabet Français» անուանք փրակներէն Քիւսկանն, եւ յարմար դասելով զայն նոյն լեզուի ուսուցման, կ'արտօնէ անոր գործածութիւնն ազգային փարժարանաց մեջ:

Ի դիմաց Ուսումն. Խորհրդոյ

Ա. Եննաղաչի Ա. Եննապե
ՊԵՏՐՈՍ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ Յ. ԳՈՒՐԳԷՆ

ԿՆԻՔ

ԱԶԳ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Ուսումնական Խորհրդոյ

332. Կ. Կ.

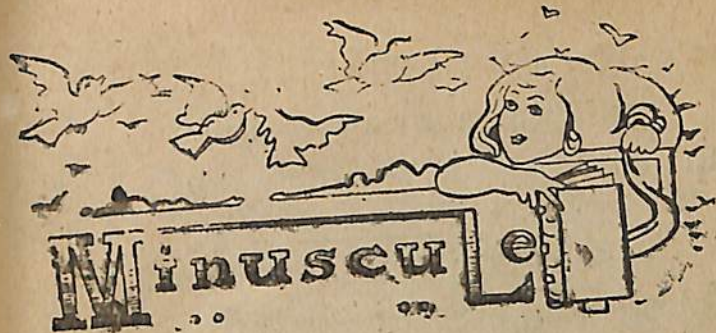

38042-67

Յրաններէն զեղեցիանիս շեղուն՝ իւր տրանսպարանուած
 ճոխ փերականոթեան հասեալս, մանրակրկիտ սկզբունկ-
 ներով օժտուած հասկաւաւոր փերական մըն ալ ունի:
 Արդեօք կարելի չէ գրաւոր շեղուի այս նախասպայը միշդ եւ
 արագ իր վսիսնանիկն հասցնել:

Յրաններէնի ուսումը վերապահուած է զարգացած
 տղայոց եւ չափահասներուն՝ որով կրնան իրենց միտքին կա-
 րողութիւնները հաւասարապէս եւ հաւասար գործա-
 ծել, ուսի կ'ընթանեն ուսանելու ժամանակը հասկանօտող
 կանոններու պէտք եւ անուցլէ կ'օգտուին:

Մեր ջանքը եղաւ ներկայ դոյզն գործին հջերուն
 սակ պարզել հեղերու սկզբունկը եւ շնթերցանութեան
 դժուարութիւնները, այնպէս որ այբնատրանը մշակայ
 յիշեցուցիչ մը դառնայ ուսանողին ձեռքին սակ յարածամ
 պատաստ եւ նպատէ անոր ինքնաբաւ զարգացումին:

A B C D E F
G H I J K L
M N O P Q R
S T U V X Y
Z

Majuscule

A B C D E F G H I
J K L M N O P Q
R S T U V X Y Z

a b c d e f
g h i j k l
m n o p q r
s t u v x y
Z

Minuscule

a b c d e f g h i j k l m n o
p q r s t u v x y z

Պ Ա Ր Չ Չ Ա Յ Ն Ա Ի Ո Ր Ք (1)

a,	e,	i,	o,	u,	y,
ա,	է,	ի	օ,	ու	իկրէգ

SONS OU VOYELLES SIMPLES (2)

A, a, a (ա)
 a-mi

Ā, â, â (ա՛)
 â-ne

E, e, e (է)
 de-mi

É, é, é (է՛)
 é-té

Ê, ê, ê (է՛)
 mè-re

Ê, ê, ê (է՛)
 î-té

I, i, i (ի) **Ī, î, î** (ի՛)

Y, y, y (ի՛)
 ly-re

O, o, o (օ)
 o-bo-le

Ô, ô, ô (օ՛)
 ô-té

U, u, u (ու)
 mu-le

Ū, ū, ū (ու՛)
 mî-re

(1) Չայնաւորներուն հնչումները, եւ անուանները նոյնն են, իսկ (իկրէգ) կը նշանակէ յունական (ի) եւ երբեմն երկու (i) կ'արձէ:

(2) Ֆրանսերէնը երեք շեռտ ունի, որոնք են.

Accent aigu,	ազարակ ք'հիկի	(é)
Accent grave,	ազարակ կոարլ	(è)
Accent circonflexe,	ազարակ սիոֆօլիզիֆու	(ê)

Պ Ա Ր Չ Բ Ա Ղ Ա Չ Ա Յ Ն Ք (1)

b,	c,	d,	f,	g,	h,	j,	k,	l,	m,	n,	p,	q,
պէ,	սէ,	տէ,	էֆ,	ժէ,	ուէ,	ժի,	ֆու,	էլ,	էֆ,	էն,	քէ,	ֆիւ,
r,	s,	t,	v,	x,	z,							
էռ,	էս,	քէ,	զէ,	իֆու,	զէս							

ARTICULATIONS OU CONSONNES SIMPLES

B, b, b (պբ)
 ro-be

P, p, p (քք)
 pa-pe

C, c, c (զք)
 roc

K, k, k (վք)
 ki-to-grâm-me

Q, q, q (ճք)
 pi-que

D, d, d (տք)
 mo-de

T, t, t (տք)
 pè-te

G, g, g (կք)
 fi-gue

J, j, j (ժք)
 je

F, f, f (ֆք)
 ca-ra-fe

V, v, v (վք)
 ri-ve

L, l, l (լք)
 pô-le

R, r, r (ռք)
 ma-re

M, m, m (մք)
 da-me

N, n, n (նք)
 lu-ne

S, s, s (սք)
 en-tor-se

Z, z, z (զք)
 ga-ze

X, x, x (սք)
 fi-ze

H, h, h (հք)
 har-pe

H, h, h (հաւք)
 hom-me

(1) Քննեցումը աստիկի գիւրիմ կը ստրկին նոր դրաքանն համեմատ ստանալու հնչումը միայն արտաբերելով. պք, քք, գք, քք, կք, ժք, ժք, վք, ւք, նք, մք, ճք, սք, գք, ֆք, հք: (2) Կարգաւ զա զա, զօ զօ, զս զս. — ce սք, ci սի, cy սի (3) Կարգաւ զա կա, զօ կօ, զս կս. — ge ժք, gy ժի: (4) h երբեմն կը հնչուի (aspire), երբեմն հաւք է (muet):

Դ Ա Ս 1

SYLLABAIRE

<i>ba</i>	<i>ca</i>	<i>da</i>	<i>fa</i>	<i>ga</i>	<i>ja</i>	<i>ka</i>
be	ce	de	fe	ge	je	ke
bé	cé	dé	fé	gé	jé	ké
bi	ci	di	fi	gi	ji	ki
bo	co	do	fo	go	jo	ko
bu	cu	du	fu	gu	ju	ku
la	ma	na	pa	ra	sa	ta
	me	ne	de	re	se	

Վարժութիւն Ա.

Pa pa di ra, jo li bé bé, dé jà é pi do ré.
 Da da do du ri ra, la ca ra va ne de ca fé.
 Mo ka. Va lè re di ra. ami fi dè le, la
 ro se a u ne é pi ne. Ma mè re li ra la
 no te de Fi fi. Li li i ra di re à sa
 mè re.

(2) Չայներու եւ հնչումներու համադրութեամբ կը կազմուի
 հէզը, այսպէս, պա, պը, պէ, պի, պօ, պիւ, ելն:

Դ Ա Ս 2

ՊԱՐՁ ԶԱՅՆԵՒ ՎԵՐՁ ՄԷԿ ԿԱՄ ԵՐԿՈՒ ԶԵՉԻՒՆ

SONS SUIVIS D'UNE OU DE DEUX ARTICULATIONS

<i>ab</i>	<i>ah</i>	<i>ac</i>	<i>ad</i>	<i>af</i>	<i>al</i>	<i>ar</i>
ag	as	at	if	ig	ir	il
im	in	is	ob	oc	of	ol
op	or	os	ox	ul	up	ur
us	ut	el	ef	ep	er	es
et	ex	onc	usc	art	ars	act
		erf	ure	isc		

Վարժութիւն Բ.

Oc ta ve di ra jo li bé bé, dé jà é pi-
 do ré. Li li i ra di re à sa mè re. Ta
 ro be ne se ra à la mo de de ma da me.
 U ne ur ne i ci. La cu ve vi de. Ca ro-
 li ne a la vé sa fi gu re. Oc ta ve a é-
 ga ré la bo bi ne. Bé bé a été sa ge.
 Ar mi de, a mi.

(1) Պէտք չէ կարգալ բառերու ծայրի e ձայնաւորը, որ իր
 բաղաձայնով համբ վանկ կը կազմէ, այսպէս (syllabe muette):

Դ Ա Ս 3

ԵՐԿՈՒ ՀՆՁՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԷՋՏԵՂ ՊԱՐԶ ԶԱԳՆ

SONS PRÉCÉDÉS ET SUIVIS D'UNE ARTICULATION

<i>bal</i>	<i>bar</i>	<i>ber</i>	<i>bec</i>	<i>bir</i>	<i>bis</i>	<i>bar</i>
bol	bus	pal	par	pel	per	pas
pir	pis	pol	por	pos	pur	cal
cap	car	cer	cir	col	cor	gar
gel	ger	jar	jus	det	dic	dif
dor	dur	tal	tar	ter	tir	toc
tob	far	fer	fes	fil	val	vas
ver	vic	vif	lac	lar	lec	lir
res	rir	roc	mal	mor	nir	nif
sal	sol	ser	sub	suc	sur	zur

Վարժութիւն Գ.

La ci re fu me. Le ca fé se ra vo lé.
 La da me a gé mi. Le cu ré se ra bé ni.
 La va ni té ri di cu le a gâ té le ju ré.
 Le jo li bé bé se ra ra vi. La pa ro le
 mo no to ne. Oc ta ve par le dé jà. E mi le
 a per du sa pa ru re.

LES FRUITS

(ՊՏՈՒՂՆԵՐ)

La pomme.

La poire.

La prune.

La cerise.

La fraise.

Le raisin.

La noisette. La noix.

EXERCICE DE LANGAGE

Le maître

Qu'est-ce que c'est ça ?

(Այս ի՞նչ է)

L'élève

C'est une pomme

(Խնձոր մըն է)

Ուսուցիչը կը ցուցնէ առակերէին պտուղ մը, զոր օրինակ խնձոր
 մը, ժրամտերէն կ'ըսէ **pomme**: Յետոյ անոր կը հարցնէ (**qu'est-que
 c'est ça**) եւ կը թելադրէ պատասխանել **c'est une pomme**: պտուղ-
 ներուն պատկերները հետզհետէ փոխելով անոնց անունը զոց ընել
 կուսայ:

LES FLEURS
(ԾԱՂԻԿԵՐ)

La rose.

Le muguet.

La tulipe.

La violette.

La pensée.

La marguerite.

EXERCICE DE LANGAGE

Le maître

Qu'est-ce que c'est ça ?
(Այս ի՞նչ է)

L'élève.

C'est une rose
(Վարդ մ'է)

Ուսուցիչը կը ցուցնէ առակներին ծաղիկները, զոր օրինակ վարդ մը է և ճրանութեան կ'ըսէ rose. Յետոյ անոր կը հարցնէ (qu'est-ce que c'est ça) և կը թելարէ պատասխանել (c'est une rose). Առարկաները հետզհետէ փոխելով կը սկզբնաւորէ գրուցատրուիւն մը իր եւ տղան մէջտեղ:

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ
ՅՐԱՆՍԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ
Գոյական անուն և Յօդ

1

Père հայր Mère մայր

Frère եղբայր Sœur քայր

Livre գիրք Plume գրիչ

Pupitre ստղ Chaise աթոռ

Le (ը) եղակի արական բառից յօդն է

La (ը) եղակի իգական բառից յօդն է

Bon, bonne, աղէկ et, և est է.

2

Ընթերցանութիւն

Le bon frère. la bonne sœur. le bon père. la bonne mère. Victor et Valère. Céline et Marie. Rémi est bon et Julie est bonne. Le livre est bon. la plume est bonne. La chaise.

3

EXERCICE DE LANAGE

Le maître

Qu'est-ce que c'est ça ?
(Այս ի՞նչ է)

L'élève

C'est un livre
(Գիրք մըն է)

Ուսուցիչը կը ցուցնէ առակներին ծանօթ ստարկայ մը, զոր օրինակ գիրք մը է և ճրանութեան կ'ըսէ (livre): Յետոյ անոր կը հարցնէ (qu'est-ce que c'est ça) և կը թելարէ պատասխանել (c'est un livre): Առարկաները հետզհետէ փոխելով կը սկզբնաւորէ գրուցատրուիւն մը իր եւ տղան մէջտեղ:

MESURE DU TEMPS

La montre.

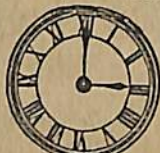
La pendule.

une heure.

deux heures.

trois heures.

midi.

une heure et quart.

une heure et demie.

deux heures moins un quart.

EXERCICE DE LANGAGE

Le maître

Qu'elle heure est-il ?

(Ժամեր ֆակի՛ն է)

L'élève.

c'est une heure

(Ժամեր մեկն է)

Ուսուցիչը հետզհետե՛ ժամացույցները ցուցնելով կը հարցնէ. Ժամը ֆակի՛ն է:

Դ Ա Ս Կ

SYLLABAIRE

SONS ET ARTICULATIONS COMPOSÉES

Բ Ա Ր Դ Չ Ա Յ Ն Ա Ռ Ր Ք

SONS COMPOSÉS DANS LA FORME SEULEMENT

ai, է 1	ei, է	eu, էօ	ou, ու	au, օ	eau օ
an, անկ	en, անկ	in, ինկ	on, օնկ	un, էօնկ	yn էնկ

Ե Ր Կ Բ Ա Ռ Բ Ա Ռ Ք

SONS COMPOSÉS OU DIPHTHONGUES

ia, իա	ié, իէ	è, իէ	io, իօ	oi ուօ
ieu, իէօ	ian, իանկ	ien, իանկ	ion իօնկ	
ion, ուան	oui, ուի	ui, իի	uin իւն	

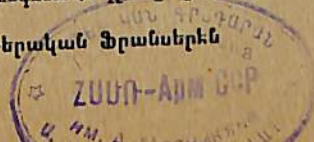
Բ Ա Ր Դ Բ Ա Ն Ա Չ Ա Յ Ն Ք

ARTICULATIONS COMPOSÉES DANS LA FORME SEULEMENT

ch, չ	ph, ֆ	rh, ռ	th, թ	gn, նե	qu, ք	gu կ
----------	----------	----------	----------	-----------	----------	---------

(1) նկ ով նշանակուած բառերը ունգական (nasale) կը կոչուին, որովհետեւ ունգակներն կը հնչուին:

9.— Նոր Գերական Ցրաներէն

Դ Ա Ս 7

Բ Ա Ր Դ Չ Ա Յ Ն Ա Ի Ո Ր Ք

au = o

auge	fau ve	au ro re
fau te	pau me	au ber ge
sau le	bau me	au mô ne
jau ne	tau pe	au gue le

eau = o

beau	far deau	ba teau
peau	gâ teau	ca deau
seau	cer ceau	ra meau
ra deau	ber ceau	bu reau
ri deau	tau reau	ta bleau

oi = ոււ

loi	foi	ti roir
foi	soif	mi roir
toi	poil	gloi re
coi	poi re	i voi re
moi	coi te	toi le

Դ Ա Ս 8

Ռ Ն Դ Ա Յ Ի Ն Չ Ա Յ Ն Ա Ի Ո Ր Ք

an, am = աճկ

<i>ru lan</i>	<i>lam pe</i>	<i>man che</i>
---------------	---------------	----------------

can can	ram pe	plan che
ca dran	cram pe	fran che
san té	tam bour	bran che

en⁽¹⁾, em = աճկ

ten te	sen tir	tem ple
pen te	men tir	trem ble
ten te	men ton	en sem ble
sen sé	ten don	dé cem bre
ren du	ven du	no vem bre

un, um = էօճի um = օճ⁽²⁾

a lum	tri bun	al bum
lun di	op por tun	fac tum
au cun	im por tun	la ba rum
chacun	em prun té	maximum

(1) en, em բառերուն սկիզբը եւ մէջեղը կը կարդացուին աճկ, իսկ վերջին ծայրը էճ եւ էճ, ինչպէս ab-do-menայօւմէն, glu-tenիլիւքէն, i-dem յօէճ, i-tem իքէճ :

(2) um, լւսիճերէն բառերու վերջին ծայրը կը կարդացուի օճ :

AH! LES BEAUX JOUETS;

J'ai un pantin,
Je saute de joie.

Tu as un pantin,
Tu sautes de joie.

Paul a un pantin.
Il saute de joie.

Nous avons des jouets, Vous avez des jouets, Ils ont des jouets,
Nous sautons de joie. Vous sautez de joie. Ils sautent de joie.

EXERCICE DE CONJUGAISON

VOCABULAIRE:

Fabricant, forgeron, tailleur, couturière,
lingère, modiste, chapelier, cordonnier, horloger,
imprimeur, photographe, mécanicien.

EXERCICES

Ecrivez les noms de magasins
en mettant devant chacun :

J'ai un (ou une)...

Conjuguez: je range mes mar-
chandises, tu..., le mercier...

Remplacez les tirets par es

mots convenables:

Pour attirer les clients, les mar-
chands arrangent un bel-à la-de
son magasin; il dispose avec ordre
les marchandises sur le- Le soir; il
place sa recettidans sa:

NOUS JOUONS A LA MARCHANDE

J'ai une épicerie.
Je suis la marchande

Tu as du chocolat,
Tu es l'épicier.

Léon a un comptoir.
Il est le caissier.

Nous avons des
tabliers,
Nous sommes les
employées.

Vous avez des paniers,
Vous êtes les clientes.

Ils ont une voiture.
Ils sont les livreurs.

VOCABULAIRE:

Boutique, bazar, épicerie, mercerie, librairie,
enseigne, caisse, rayon, étalage, vitrine Vente
en gros, en détail, magasin achalandé, employé

EXERCICES SUR LE VOCABULAIRE

Ecrivez les noms de magasins
en mettant devant chacun J'ai un
(ou une)...

Conjuguez: je range mes mar-
chandises, tu..., le mercier...
Remplacez les tirets par les

mots convenables:

Pour attirer les clients. le mar-
chand arrange un bel-à la-de son
magasin; il dispose avec ordre les
marchandises sur des -, Le soir,
il place sa recette dans sa-.

Դ Ա Ս 9

ԲԱՐԴ ԲԱՂԱՉԱՅԵՐ

ch = c⁽¹⁾

<i>chat</i>	<i>chi che</i>	<i>cha ri té</i>
choc	bi che	cho ma ge
chou	ri che	che mi se
cher	bù che	cha gri né
char	tâ che	chi ca ne
	c = f	
chlo re	chré tien	chlo rure
chrè me	chré meau	chlo ro se
chro me	chlo ral	Chris tine
	p = b	t = p
phil tre	thé me	rhè teur
pha se	thèse	rhu bar be
pha re	thé o rie	rhu me
phé bus	thé à tre	rhi no cé ros
phra se	Tho mas	rha ga de
pa ra phe	Thé ré se	rhi n gra ve

(1) ch, ձայնաւորէ առաջ շի, իսկ l, r, m, n բաղաձայններէ առաջ ֆի ձայն կը հանէ. chat օւ. chai-se օէզ, chlo-re ֆլօր, drach-me օւ.աֆօ, choc օօզ, chai-re օէն, chro-me ֆօռօ, tech-ni-que քէֆէֆ:

Դ Ա Ս 10

ԲԱՐԴ ԲԱՂԱՉԱՅԵՐ

gn = ցե

<i>sig ne</i>	<i>ga gne</i>	<i>mon ta gne</i>
di gne	co gné	é par gne
vi gne	tei gne	vi gno ble
li gne	pei gne	i gno ré
⁽¹⁾ qua,	que, qué,	qui, quo
ֆւ	ֆ = ֆէ	ֆի ֆօ
qua ran te	quo li bet	qui ni ne
qua li té	quo ti té	ta qui ne
qua ter ne	qui pro quo	li qui de
man que	quo te-part	qué man der
ban que	que rel le	ap pli qué
	⁽²⁾ gue=կ	gu=կէ
dogue	gué ri	gui se
bague	gué ret	gui de
figue	guè re	gui gne
orgue	guè tre	gui chet

(1) Չէն ետքը միշտ u ձայնաւորը կուգայ որ չի կարդացուիր: Բացառութիւն են cinq, coq, ցաւ. qua-dru-ma-ne, qua-dri-ge, qua-dra-ture բառերուն մէջ բացառաբար ֆոււ կը կարդացուի: (2) Gu կը կարդացուի կիւ երբ առանձին վանկ կազմէ, ինչ-պէս ai-gu էկիւ, con-ti-gu ֆօնքիկիւ:

Դ Ա Ս 11

Ռ Ն Գ Ա Յ Ի Ն Զ Ա Յ Ն Ա Ի Ռ Ր Ք

in⁽¹⁾, yn=էնկ

<i>fin</i>	<i>jar din</i>	<i>in ti me</i>
pin	mou lin	in tè gre
vin	dec lin	in ju re
ma lin	toc sin	syn dic
la pin	in di ce	syn ta xe
sa pin	bas sin	syn cope
	im ⁽²⁾ , ym=էնկ	
im pie	lim be	sym bo le
im bu	grim pé	symp tò me
sim ple	im bi bé	nym phe
tim bre	tim ba le	sim pho nie
	on, om=օնկ	
con te	tom be	co lom be
fon te	rom pe	es tom pe
rou de	pom pe	en com bre
mon de	trom be	com po te
son de	trom pe	om bra ge

(1) in եւ im է անմիջապէս ետք եթէ ձայնաւոր մը կամ համբ հ մը գտնուի՝ in, im կը կարդացուին ին, իմ։ որովհետեւ ո եւ m տառերը իրենց յաջորդ ձայնաւորին հետ կը կարդացուին. i-nac-tif ինագփէ, i-ma-ge իմաճ։

(2) b եւ p գիրերէն առաջ գտնուած m գիրը նի ձայն կը նախէ միշտ. im-pieճնփի tim-breթէնպա, tombéթօնպէ, am-pouleամբուլ։

Դ Ա Ս 12

Ռ Ն Գ Ա Յ Ի Ն Զ Ա Յ Ն Ա Ի Ռ Ր Ք

ain, aim, ein=էնկ

<i>bain</i>	<i>daim</i>	<i>reïn</i>
pain	faim	sein
sain	gain	frein
	oin=ուէն,	ien=իէն
foin	bien	an cien
coin	rien	gar dien
loin	sien	vau rien
	ent=անկ ⁽¹⁾	ient=իանկ ⁽²⁾
mo ment	cli ent	il ob tient
ci ment	ré ci pient	il par vient
ar dent	quo tient ⁽³⁾	il con vient
	enn=անն,	enne=էնն,
	emment=ամմանն	
en nui	en ne mi	dé cem ment
hen nir	ga ren ne	ré cem ment

(1) ent բառերու ծայրը միշտ անկ կը ճնշուի, ի բաց առեալ բայերու երրորդ դէմք յոդնակին որ ent կը վերջաւորի եւ չի կարդացուիր, ils don-nent իլ սօն։

(2) Գանի մը անկանոն բայերու երրորդ դէմք եզակիին վերջաւորութիւնը կը կարդացուի իէն, il vi-ent իլ վիէն։

(3) կարդա fouիան։

Դ Ա Ս 13

SYLLABAIRE

ՀԱՍՐ ՏԱՌԵՐ ԵՒ ՉԱՐՏՈՒՂՈՒԹԻՒՆԵՐ

h (muet) հաւր (1)

<i>her be</i>	<i>hui tre</i>	<i>hae mo nie</i>
hui le	hom me	ha bi tu de
heu re	ha lei ne	hu mi di té
ha bit	ha bi le	hé ré di té
hi ver	hé si té	his toi re
hò tel	hò pi tal	hon neur

h (aspiré) հնչեալ

hai ne	ba hnt	ha meau
hon te	ha tif	har pon
har pe	har di	hou blon
her se	ha sard	ho mard
haie	ha lo	Ha vre
hâ le	hut te	Hon grie

(1) H գիրք հաւր է, երբ բնաւ չի կարդացուիր ինչպէս her b էռայ. hui-le իւիլ: Հնչեալ է երբ կ'արտաբերուի մեր h գիրքն նման. hou hnt: Վարժուիրնն է այս մասին առաջնորդ:

Դ Ա Ս 14

(Գ) ՇԵՍԻԼԵԵ = ԵՆԹԱԿԷՏ

(1) ca,	co,	cu,	ça,	ço,	çu,
չա	չօ	չիւ	չա	չօ	չիւ
<i>ca mée</i>	<i>ma çon</i>	<i>ac cé dé</i>			
ca fé	fa çon	ac ca blé			
co de	de ça	ac cu sé			
co che	pla ça	ac cep té			
cu ré	dé çu	ac clamé			
cu min	con çu	ac cor dé			

(2) ga,	go,	gu,	gea,	geo,	geu
կա	կօ	կիւ	ժա	ժօ	ժիւ
ga ge	man gea	génie			
ga le	na gea	gémir			
go bet	rou geo le	gibet			
go det	pi geon	gigot			
ex i gu	ga geu re	gypse			
am bi gu	ver geu re	gymna se			

(1) Շի բուն ձայնն է գ, բայց e, i, y սաներն առայ միտ աի ձայն կը հանէ, իսկ a, o, u գիրերուն առջեւ u կը հնչուի երբ *cédille* **հնչեալէ** կոչուած նշանն ունենայ իր սակը, ինչպէս *ma-çon* մա-սոն (2) G գիրին բուն ձայնն է կ, բայց e, i, y ձայնաւորներն առայ ժի ձայն կը հանէ. ինչպէս *ga-ge* կաժ, g գիրին եւ a, r, u ձայնաւորներուն մէջեղի e սառը չի կարդացուիր:

Նախդիր եւ Ածական

	4	
Sur	վրան	Mon ma իմ
Sous	տակը	Ton ta քու
Contre	դէմ	Son sa իր
Dans	մէջ	Grand e մեծ
Avec	հետ	Petit e պզտիկ
Devant	առջին	Haut e բարձր
Derrière	ետին	Joli e աղուոր

5

Ընթերցանութիւն

Mon père et ma mère. Mon frère et ma soeur. Ton livre et ta plume. Remi et Céline. Valère est bon et Marie est bonne. Son livre et sa plume est petite. Mon livre est sur le pupitre et ta plume est sur la chaise. Valère est devant le pupitre. Rémi est derrière la chaise. Le livre est avec la plume.

6

EXERCICE DE LANGAGE

Le maître	L'élève
Où est le livre?	Le livre est sur la table
(Ո՞ւր է գիրքը)	(Գիրքը սեղանին վրա՞ն է)

Ուսուցիչը գիրք սեղանին վրայ դնելով, կ'ըսէ (le livre est sur la table). Յետոյ ժրանսերէն կը հարցնէ (où est le livre?) եւ կը բնադրէ ժրանսերէն պատասխանել (le livre est sur la table): Նոյն խօսակցութեան հրամանգը կը կրկնէ գրիչ, զմեկին, ժամացոյց եւն. հետզհետէ գրասեղանին ետին, առջին, սակը դնելով,

Je suis	եմ	Nous sommes	ենք
Tu es	ես	Vous êtes	եք
Il est	է	Ils sont	են

Մակբայ եւ բայ

	7	
Où?	ո՞ւր	Il, elle ա՛ն
Ici	հոս	Est-il? է՞
Là	հորդ	Il n'est pas չէ
Oui	այո	N'est-il pas? չէ՞
Non	ո՛չ	Monsieur տէր իմ
Quand	ե՞րբ	Madame տիկին
Aussi	նաև	Mademoiselle օրիորդ

8

Ընթերցանութիւն

Où est le livre? Le livre est-il ici? Le livre est-il là? Le livre n'est pas ici. Il est sur le pupitre. Il est sous la chaise. Il est devant Rémi. Il est derrière Victor. Où est la grande chaise? La grande chaise est ici, la petite chaise est là. Mademoiselle Marie, où est le livre? Monsieur Remi, le livre est ici.

9

EXERCICE DE LANGAGE

Le maître?	L'élève.
Avez-vous un livre?	J'ai un livre
Où est le livre?	Il est sur le pupitre.
Le livre est il petit?	Non. il est grand.

Ուսուցիչը վրի հարց-պատասխանիին մէջ livre բառին տեղ հետզհետէ կը դնէ plume, canif, montre, pupitre, chaise եւ խօսակցութիւնը կը փոփոխէ:

// ա՛ն կը նշանակէ, իզականն է elle. բայերուն հարցականը կը կազմուի սեր բային բայէն վերջ դնելով. իսկ բացասականը կը կազմուի բայէն առաջ ne եւ բայէն վերջ pas դնելով:

Դ Ա Ս 15

(. .) TRĒMÆ=ԿՐԿՆԱԿԷՏ

(1) aï=աի aü=աիւ oï=օի oë=օե

Na ĩf Mo ĩ se am bi guë

haïr ci guë ex i guë

No ël ai guë hé ro ĩs me

Po ë te Sa ül é go ĩs me

Ca ĩn Es aü con ti guë

(2) ay=եի oy=ուաի uy=իւի

ba layé mo yen es su yé

pa yé do yen cyp rès

ray é lo yal cy gne

é ga yé ro yal ju ry

ron né boy au ty phus

appu yé no yau yeux

(1) Կրկնակէտ նշանը բարդ ձայնաւորներու վրայ դրուելով գտնուեալ երկարութիւնը կը վերածէ. ինչպէս Ca-ĩn կը կարդացուի գայէն եւ Ինչ գէն:

(2) Կ բարերու զկիսը, վերջը կամ երկու բաղաձայնի մէջեղ մէկ ի ձայն կը հանէ. ինչպէս ly-re լիւ, ju-ry ժիւրի. իսկ բարերուն մէջեղ ձայնաւորէ ետք երկու իի ձայն կը հանէ: soy-oz (soi-iez) սուայէ, ay-ez (ai-iez) էիէ:

Դ Ա Ս 17

ՇՁՈՂ, ՏԱՌԵՐ

(1) S = ս

sa bot

sa ble

se lon

sé cher

si lure

(2) scè=սէ

sceau

scène

scep tre

scel lé

sca=սա

sca lè ne

scan da le

sca phan dre

sca ra bée

SS = սս

cas sa ge

pas sa ge

pa res se

ca res se

sa ges se

sci=սի

sci ure

scein der

scil le

sci en ce

sco=սո

sco lai re

sco rie

scotie

sco tis me

S = շ

mai son

sai son

bla son

mu tisme

sar cas me

scy=սի

scy la

scy ta le

scy tes

scy ros

scu=սիւ

scu rac

sculp té

sculp ture

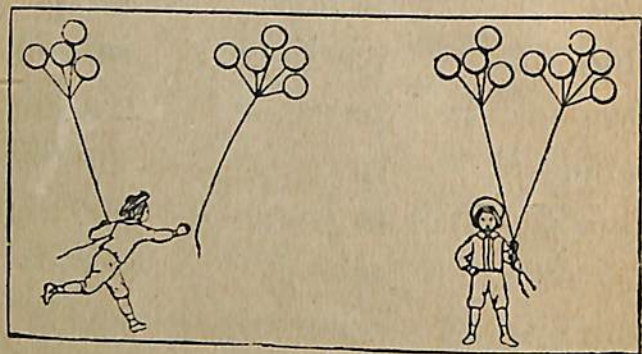
Scu ta ri

(1) S սառիւն բուն ձայնն է ս, բայց երկու ձայնաւորներու մէջեղ զի ձայն կը հանէ, ինչպէս bi-se սիգ:

(2) S զիրը c = գէն առաջ սի ձայն կը հանէ, ինչպէս sca-lè-ne սկալէն իսկ c = սէն առաջ անձայն կը մնայ. ինչպէս sci սի:

LES QUATRE OPÉRATIONS

ADDITION

4 ballons et 5 ballons font 9 ballons

On dit: 4 et 5 font 9

On écrit: $4 + 5 = 9$

Prononcez: 4 plus 5 égale 9

Quand je dis: « 4 et 5 font 9 » je fais une addition.

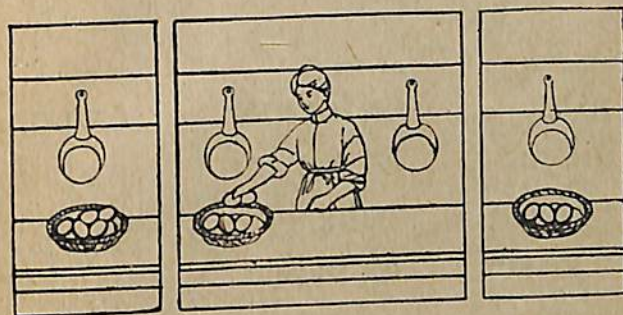
Le nombre 9, résultat de cette addition, se nomme somme ou total.

CALCUL MENTAL

Addition.—Sachant que 3 et 3 font 6, combien font:

13 et 3	33 et 3	53 et 3	73 et 3
23 et 3	43 et 3	63 et 3	83 et 3

SOUSTRACTION

Le panier
contient
5 œufs.

La jeune fille
prend
2 œufs.

dans le panier,
il reste
3 œufs.

On écrit: $5 - 2 = 3$

Prononcez: 5 moins 2 égale 3

On dit aussi: 2 ôté de 5, il reste 3.

Quand je dis: « 2 ôté de 5, reste 3 », je fais une soustraction.

Le nombre 3, résultat de cette soustraction, se nomme reste ou différence.

Դ Ա Ս 18

ՇՁՈՂ. ՏԱՌԵՐ

(1) ex = էկզ

ex = էփ

<i>ex a men</i>	<i>ex em ple</i>	<i>ex pi ré</i>
ex al té	ex hu mer	ex por té
ex au cer	ex hor ter	ex pul sé
ex er ci ce	ex ha ler	ex po sé
ex é gè se	ex hi ber	ex plo ré
ex i ger	ex o ra ble	ex pri mé
ex i gu	ex is ter	ex pli qué
(2) exce	exci	excu
էփտ	էփսկ էփսզու	էփսիս
ex cé dent	ex ci per	ex ca ver
ex cel lent	ex ci se	ex clu sif
ex cep té	ex ci ter	ex cu se
ex ces sif	ex ci pient	excur sion

(1) X գիրին բունն ձայնը է ֆս. բայց exով սկսող բառերուն մէջ երբ իրիւն անմիջապէս ետքը ձայնաւոր մը կամ համը հ մը գրուածի, ex=էզ կը կարդացուի. ինչպէս ex-i-gé=էկզիժէ իսկ երբ բաղաձայն մը գտնուի, ինչպէս նաեւ բառերուն մէջտեղը եւ ծայրը կֆս կը կարդացուի. ենչպէս In-dex կնսէֆս, véxé վէֆս, sexe սէֆս:

(2) X գիրը ս հնչող շ էն առաջ ֆ, իսկ ք հնչողէն առաջ ֆ կը կարդացուի, ինչպէս ex-cès էֆս, ex-cu-se էֆսիւզ:

Դ Ա Ս 19

(1) tion,	tial,	tiel,	atie,	étie	utie
սիօն	սիալ	սիէլ	աւի	էսի	իւսի
po tion		mar tial			ar gu tie
no tion		par tial			mu ni tie
Section		nup tial			fa cé tie
por tion		i ni tial			pri ma tie
ac tion		par tiel			pro phé tie
fac tion		es sen tiel			pé ri pé tie
cau tion		po ten tiel			au to crà tie

inn=ինն

im =իմ

in no cent	im ma cu lé
in no cui té	im men se
in no ver	im meu ble
in na vi ga ble	im mi nent
in no mer	im mor tel
in no mi ner	im mu ni té

(1) Tion եւ tial կը կարդացուին թիալ եւ թիօն երբ իրենց շ գիրէն առաջ s կամ x կը գտնուի, ինչպէս ques-tion թկսիօն, bas-tion պասիօն, ges-tion ժկսիօն, bes-tial պէսիալ:

ԶԳԱՅԱՐԱՆԻՔ, ՀՐԱՄՈՅՈՒԿԱՆ

10.

Une bouche, բերան մը.	Ouvrez, բաց.
Une main, ձեռք մը.	Fermez, դոցէ.
Une oreille, ականջ մը.	Donnez, տուր
Un œil, աչք մը.	Lisez, կարդա.
Un nez, քիթ մը	Cherchez, փնտռէ.
De, սեռականի նախդիրն է	de Toto, Թոթօին.
De le ք տեղ կը դրուի	du du père, հօրը.

11.

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԻՒՆ

Le livre de Joseph. La plume de Pierre. La tête de Marie. La bouche de Julie. Le pupitre de Victor est grand. La chaise de Remi est petite. Le livre de mon père est ici. La plume de ma mère est là. Ouvrez le livre de mon frère. Fermez le pupitre de ma sœur. Cherchez la chaise de Valère. Lisez.

12.

EXERCICE DE LANGAGE

Le maître
Ouvrez le livre
(Գիրքը բաց)

L'élève
J'ai ouvert le livre
(Գիրքը բացի)

Ուսուցիչը կը փոխէ հետզհետէ խնդիրները, այսպէս՝ la bouche, la main եւլն. եւ կը շարունակէ հրահանգել առակները:
Բայերուն յարակատարը կը կազմուի (avoir) օժանդակ բային՝
ձայրը բային աներեւոյթը կցելով. այսպէս՝
J'ai acheté, գնեցի
tu as acheté, գնեցիր.
il a acheté, գնեց.
Nous avons acheté, գնեցինք
vous avez acheté, գնեցիք
ils ont acheté գնեցին

ԹԻԻԵՐ ԵՒ ԲԱՅՆԵՐՈՒՆ ԱՆԵՐԵՒՈՅԹԸ

13.

Un, une, մէկ, մը.	Cherché, փնտռած.
Deux, երկու.	Trouvé, գտած.
Trois, երեք.	Mis, դրած.
Quatre, չորս.	Donné, տուած
Cinq, հինգ.	Pris, առած.
Six, վեց.	Lu, կարդացած.
Sept, հօթը.	J'ai, ունիմ.
Huit, ութը.	Je n'ai pas, չունիմ.
Neuf, ինը.	Vous avez, ունիք.
Dix, տասը.	Avez-vous? ունի՞ք

14.

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԻՒՆ

Victor, donnez-moi le livre. Où est le livre de Victor ? Le livre de Victor est-il ici ? Le livre de Victor n'est-il pas ici ? Monsieur, j'ai cherché et je n'ai pas trouvé le livre de Victor. Le livre de Victor est dans le pupitre de mon frère. Madame, ouvrez le livre et lisez. Rémi, avez-vous une plume ? Oui Madame, ma plume est sur la chaise.

15.

EXERCICE DE LANGAGE

Le maître
Qu'est ce que j'ai fait?
(Ի՞նչ արեցի)

L'élève
Vous avsz ouvert le livre.
(Գիրքը բացիք)

Ուսուցիչը գրասեղանը կը բանայ եւ կ'ըսէ ժամանակն (J'ai ouvert le pupitre) յետոյ կը հարցնէ (Qu'est-ce que j'ai fait?) եւ առակներին կը թելադրէ պատասխանել. (Vous avez ouvert le pupitre) Le, la ին յոգնակին է les. անուանց յոգնակին կը կազմուի անոնց ձայրը s աւելցնելով:

Դ Ա Ս 20

SYLLABAIRE

L ou LL MOUILLÉS (ՆԱԹ L)

il,	ill,	aill,	aill,	eil
էլ	իլ	այլ	այլ	էյլ
eill,	œil,	œil	uill,	ieil
էյլ	էօյլ	էօյլ	իւ-իյլ	իէյլ
ieill.	euil.	euil,	ouil	ouill
իէյլ	էօյլ	էօյլ	ու-յլ	ույլ

il, ill ⁽¹⁾ = իյլ

grille

pastille

filleul

avril

vanille

tilleul

péril

famille

faucille

babil

charmille

papillon

grésil

jonquille

durillon

ail ⁽²⁾ = այլ

émail

bétail

portail

corail

détail

éventail

bercaïl

vitrail

soupirail

travail

poitrail

gouvernail

(1) il, ill ելն. նայ սառեր են եւ մեղմ պէտք է հնչուին il, ill, բառերուն սկիզբը իլ, իյլ. ծայրը իյլ. բացառութիւն են իւ իլ-իլ-սի-տե իլլիսիք, ԵԱ-ԵԱ պապիյլ, ֆիլ-լե, Ֆիյլ, Երիլ-լան պրիյլ-ԵԱՆ, ֆի-լեւլ Քիյլեհօլ: (2) ail, aille բառերուն ծայրը կը կարգուին այլ, ինչպէս ail այլ, bail պայլ, pail-լե բայլ:

Դ Ա Ս 21

⁽¹⁾aille=ալլ

ailla=ալլա

aillé=ալլէ

paille

vaillant

détaillé

maille

paillasse

travaillé

écaille

tailla

taillé

eil, eill=էյլ

éillé=էյլէ

pareil

abeille

réveillé

réveil

oreille

conseillé

soleil

oseille

appareillé

ouil, ouille=ույլ

citrouille

fenouil

souille

patrouille

rouille

fouille

quenouille

douille

gazouille

euil, œil, ueil=էօյլ

cerfeuil

recueil

œillette

fauteuil

chevreuil

œillade

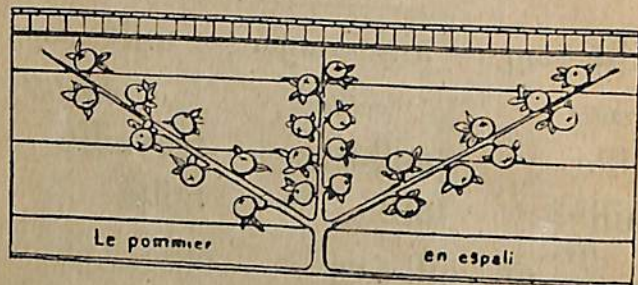
orgueil

cercueil

œil

(1) Aill բառերուն սկիզբը կամ մէջեեղը a, e, i, o ձայնաւորներուն առջեւ կը կարգացուի այլ. ինչպէս pail-las-se բայլասս, fail-li-te Ֆայլիք, tail-lé բայլէ, cail-lou ֆայլու:

MULTIPLICATION

Ce pommier a 3 branches portant chacune 8 pommes.

Il porte 3 fois 8 pommes

$$8 + 8 + 8 = 24 \text{ pommes.}$$

On écrit : 8 pommes $\times 3 = 24$ pommes

Prononcez : 8 *multiplé par 3 égale 24*

Quand on a ainsi une *addition de nombres égaux*, on dit que c'est une *multiplication*.

Autre exemple.— *Un chapeau de paille coûte 3 francs. Combien coûtent 4 chapaux de même prix?*

Ces quatre chapeaux coûtent :

$$3f + 3f + 3f + 3f = 12 \text{ francs.}$$

3 francs répétés 4 fois, c'est $3f \times 4 = 12$ francs.

On dit encore : 4 fois 3 francs font 12 francs.

DIVISION

Les 12 pièces de 1 franc représentées ci-dessus sont à partager également entre trois enfants.

Chaque enfant aura 4 pièces.

On dit : En 12 combien de fois 3 ?

On écrit : $12 : 3 = 4$

Prononcez : 12 *divisé par 3 égale 4*

Quand je dis : « En 12 combien de fois 3 ? 4 fois », je fais une *division*.

Division veut dire partage.

Le nombre 12 est le dividende ; le nombre 3 est le diviseur et le nombre 4 est le quotient.

SYLLABAIRE

ԿԱՊԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ ԲԱՌԵՐՈՒ (1)

DIVISION ET LIAISON DES MOTS

Gran-de af-fai-re. Grand hom-me. Rang é-lé-vé

Gran-daf-faire. Gran-thom-me Ran-ké-levé

Bon a-mi. Bons a-mis. In-oc-ta-vo. Al-lant au pas.

Bo-na-mi. Bon-za-mis. I-noc-ta-vo. Al-lan-tau-pas.

Long-es-poir. Hon-teux et con-fus. Je suis en

Lon-kes-poir. Hon-teu-zé-con-fus. Je-sui-zan

but-te aux in-ju-res. C'est as-sez. Trop in-jus-te.

but-tau-zin-ju-res. C'est-tas-sez. Tro-pin-jus-te.

Ils ont eu. Mar-chand am-bu-lant. J'ai froid aux

Il-zon-tu. Mar-chan-tam-bu-lant. J'ai-froi-taux.

pieds. Ce sort est af-freux. Mets ex-cel-lents. Ils ai-

pieds. Ce-sor-es-taf-freux. Mes-zez-cel-lents. Il-zai-

ment à par-ler. Li-re à haut-te voix. Neuf hom-

me-ta-par-ler. Li-ra-haut-te-voix. Neu-vom-

mes. Il est six heu-res. Com-bieu ê-tes-vous ?

mes. I-lest-si zheu-res. Com-bien-nè-tes-vous.

(1) Բառի մը ծայրը չի կարդացող բաղաձայնը յաջորդ բառին սկզբնաստ. ձայնաւորին կամ համբ հին հետ պէտք է կարդալ երէ տրոհութեան նշաններով չեն բաժնուած եւ իմաստի կապակցութիւն ունին, ինչպէս՝ *Mon frere est un enfant*, կարդալ է թէ՛օն անձան: Բառերու կապակցութեան ժամանակ d գիրը թ ի օ գիրը զ ի եւ s եւ x գիրը զ ի համազօր են, ինչպէս. *grand homme*, կրան բով, *long espoir*, յօն ֆէրուստ, *bons amis*, պօն զամի: Վերջնաստ համբ e է առաջ գտնող բաղաձայնը յաջորդ բառին հետ պէտք է կարդալ, ինչպէս *Grande affaire* կրան սաճէն: Կապակցութեան ժամանակ f գիրը վ ի ձայն կը հանէ:

ԿԱՊԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ ԲԱՌԵՐՈՒ

Բ Ա Ղ Ո Ւ Ա Ծ Ք

Վարժարանն Ա.

S X Z

Mes amis, les enfants, vous êtes ici six élèves, deux histoires, leurs arbres, venez avec moi, chez-eux, soyez-ici, allez en paix.

Վարժարանն Բ.

D T

De pied en cap, de fond en comble, quand il saura, tout à coup, c'est un bien, huit heures,

Վարժարանն Գ.

G C

Long oubli, rang élevé, suer sang et eau — tabac en poudre, bric-à-brac — aimer à parler, entier à son devoir, monter à cheval,

Վարժարանն Դ.

F

Neuf images, neuf heures, neuf enfants. neuf arbres.

ՅՈՒՑԱԿԱՆ ԱԾԱԿԱՆ, ՍՏԱՅԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆ

Ce, cet, Այս (ար․)	facile, դիւրին
cette, այս (իգ․)	difficile, դժուար
ces, ասոնք	utile, օգտակար
le mien, իմս (ար․)	fidèle, հաւատարիմ
le tien, քուկդ ”	pauvre, աղքատ
le sien, անորը ”	riche, հարուստ
la mienne, իմս (իգ․)	large, երկայն
la tienne, քուկդ ”	mais, բայց
la sienne, անորը (ս)	peu, քիչ

17.

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԻՒՆ

LE BON LUC

Luc nous plaît à tous, c'est vrai.— Luc a-t-il donc de beaux yeux? Non.— Un beau nez? Pas du tout.— Un beau front? Non plus.— Donc, Luc n'est pas beau? Il est bien plus que beau, il est bon.

18,

EXERCICES DE LANGAGE

Le maître

Luc nous plaît-il?
(Ղուկաս հաճե՞լի՞ է)

L'élève

Luc nous plaît
(Ղուկաս հաճե՞լի է)

Ուսուցիչը ընթերցանութեան հասուածները կը գործածէ այսուհետեւ իբրեւ միջոց խօսելավարժութեան:

Կը գգացնէ **ce cet** ի տարբեր գործածութիւնը եւ կը հասկըցնէ քէ՛ ձայնաւորով սկսող արական անուտն սկիզբ **ce** կը դրուի երբ բաղաձայնով սկսի եւ **cet** երբ ձայնաւորով սկսի իսկ **cette** կը դրուի իգական եզակիի առջեւ, այսպէս **ce livre**, այս գիրքը, **cet enfant**, այս տղան, **cette fille**, այս աղջիկը:

ՇԱՂԿԱՊ, ՏՐԱԿԱՆ ՀՈՒՈՎ

19,

Mais, բայց	Aujourd'hui. այսօր
Et, և	Demain, վաղը
Si, եթէ	Toujours, միշտ
Que, որ	Souvent. սատէպ
Pourquoi, ինչո՞ւ	Beaucoup, շատ
Parce que, ինչո՞ւ որ	Peu, քիչ
à տրականի նախդիրն է	à Jean, Յովհաննէսին
à լեի տեղ կը դնեն au,	au père հօրը

20,

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԻՒՆ

LA NUIT DANS LE BOIS

On a dit à Jean,— Ne vas pas tout seul au bois,— Mais Jean ne fait que ce qu'il veut, c'est très mal,— Jean court au bois, il va loin, si loin, qu'il ne sait plus où il est.— La nuit vient, il a grand peur il se meurt de faim et de soif et passe la nuit dans le bois,

21.

EXERCICE DE LANGAGE

Le maître

Qu'est-ce qu'on a dit à Jean
(Յովհաննէսի ի՞նչ ըսին)

L'élève

Ne va pas au bois
(Աստառ մի՛ երթար)

Ուսուցիչը ընթերցանութեան հասուածները կը գործածէ իբրեւ միջոց խօսելավարժութեան:

Combien? ո՞րչափ. **beaucoup**, բաւ. **peu**, քիչ. **assez**, բաւական. **trop** չափազանց բաճակական մակբայներէն ետք **de** պէտք է դրուի **combien de livres avez vous?** քանի՞ գիրք ունիք:

Հրահանգելու է առակերտ կազմել տրական հոլովներ այսպէս Յովհաննէսիե տուի. ո՞րու. Յովհաննէսին. à Jean.

Դ Ա Ս 23

FINALES MUETTES — EXCEPTIONS

Բ Ա Յ Ա Ռ Ռ Թ Ի Ի Ն Ք

1. *er=tⁿ*. Fer, mer. ver, vers, hivers, amer, enfer,
2. *er=t*. Danger, berger. verger, cocher. boucher, oreiller, poulailler,
3. *e=t*. Aimer, chanter, parler, manger, nager, donner,
4. *et=t*. Poulet, paquet, piquet, bouquet,
5. *ier=իէⁿ*. Hier. fier, tiers,
6. *ied=իէ*. Pied, il s'assied,
7. *ier=իէ*. Se fier, fermier, barbier, rosier, étrier, coursier, boursier, épervier.

---

2. Եր վերջաւորութիւնը է կը կարդացուի եթէ իրմէ առաջ ըն, իւ, ց գտնուի:

3. Բայերու առաջին լծորդութեան Եր վերջաւորութիւնը էր կարդացուի է:

3. Միավանկ բառերու մէջ լօր վերջաւորութիւնը կը կարդացուի իէն բազմավանկներու մէջ իէ:

8. *ez=t*. Nez, chez, sonnez, assez, lisez, ayez, soyez, buvez.
9. *est=t*.
10. *es=t*. Mes, tes, ces, les, ses, des.
11. *s. t. x. z.*— Nos. vos, gros, gras, très, je suis, tu as.— Rat, chat, but, mot, lait, fait,= Dix, toux, prix, voix,— Riz.
12. *b. c. d. p. g.*— Plomb. aplomb. — Banc, franc, blanc, broc, porc, croc, flanc. — Nid, frond, nœud, laid.— Poing, coing, sang, rang, loing. — Coup, loup, beaucoup, trop.
13. *ts. ds. gt. pt. ps.* — Bandits, faits, — Nids, nœuds, remords, poids.—Doigt, vingt. — Prompt. —Tronc, front, accord, sourd, canard.

---

8. Բայերուն երկրորդ դէմք յոգնակիներուն *ez*ները միշտ է կը կարդացուին:

10, 11, *s* գիրը երէ յոգնակի կազմէ՝ չի կարդացուիր:

12. *b. c. d. p. g.* բառերուն ծայր սովորաբար չեն կարդացուիր:

13. Եթէ բառ մը երկու կամ աւելի բաղաձայններով վերջաւորի, այդ բաղաձայնները չեն կարդացուիր:

9.— Նոր ֆերական ֆրանսերէն

14. *s=ս*. Maïs, iris, cassis, gratis, métis, oasis, une vis, bis, un lis, jadis, as, atlas, rébus, blocus, typhus, omnibus, prospectus, cortès, aloès, mars, ours.

15. *t=թ*. Un fat, vivat, c'est mat, mal subit, granit, gratuit, aconit, net, Japhet, dot, chut, brut, accessit.

16. *d=մ*. Sud, David, Alfred, Cid, Talmud.

17. *b=պ*. Job, rob, Jacob, Moab.

18. *ps=բս*. Laps, reps, biceps, Pélops.

19. *pt=թթ*. Apt, rapt, abrupt.

20. *st=սթ*. Est, ouest, lest, zist, zest.

21. *ct=դթ*. Tact, contact, direct, strict.

22. *g=գ*. Zig-zag, Berg.

23. *x=քս*. Silex, onyx, lynx, sphinx.

SYLLABAIRE

Կ Ե Տ Ս Մ Դ Բ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

SIGNES ORTHOGRAPHIQUES

•	,	;	:	!
Point վերջակէտ	Virgule սոսր	Point et virgule միջակէտ	Deux points բոսբ	Point d'exclamation երկար
•	,	•	••	-
•	?	'	••	-
Point d'interrogation պարոյի	Apostrophe սոսբարց	Tréma չունիմ ենթամայ	Trait-d'union կապերս	guillemets “ ”

Վարժարան

La candeur, la docilité, la simplicité, sont les vertus de l'enfance.

La douceur est une vertu; mais elle ne doit pas dégénérer en faiblesse.

Quel plaisir ! quel bonheur ! Quelle heure est-il ?
Qui va là ?

L'enfant lui dit : «Papa, tu m'as bien aimé aujourd'hui, je t'en remercie.»

ԲԱՅԱՌԱԿԱՆ ՀՈՂՈՎ

22

Oncle, հօբար	Pomme, խնձոր,
Tante, հօքուր,	Poire, սանձ,
Cousin, հօբարորդի,	Prune, սալոր,
Cousine, հօբարաղջիկ,	Cerise, սալոր,
Neveu, եղբորորդի,	Orange, նարինջ,
Nièce, եղբորաղջիկ,	Figue, թուզ,
De բացառականի նախդիր է. de Toto, Թօթօէն :	

23

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԻՒՆ

UNE SAGE RÉPONSE

Une père dit à son fils: « Mon enfant, dis-moi où est Dieu et je te donnerai une orange ». L'enfant lui dit: « Mon père, dites-moi où Il n'est pas et je vous donnerai deux oranges, car Dieu est partout. »

24

EXERCICE DE LANGAGE

Le maître	L'élève
Que dit un père	Il dit:...
(Հայր մը ի՞նչ ըսաւ .)	(ըսաւ որ...)

Ուսուցիչը սեռական եւ բացառական հոլովներուն միեւնոյն de նախդիրով կիրառութիւնը առակերտին կը զգացնէ, այսպէս.

Le livre de mon frère est grand.

Եղբորս գիրքը մեծ է:

J'ai reçu ce livre de mon frère

Այս գիրքը եղբորմէս ընդունեցայ:

Ող և ած ԲԱՅԱՆՍԱԿԱՆՔ

25

Le chien, շունը,	Le lion, առիւծը,
Le chat, կատուն	Le tigre, վագրը
La souris, մուկը,	Le loup, գայլը
Le cheval, ձիւն,	L'éléphant, փիղը
La chèvre, այծը,	Le rhinocéros, առգեղջիւրը,
La vache, կովը,	Le crocodile, կովորգեղջիկը
L'enfant qui joue,	խաղացող աղան :
L'enfant que vous avez vu,	տեսած աղագ :

26

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԻՒՆ

DIOGÈNE

Les amis de Diogène lui demandèrent: « A quelle heure faut-il souper? » Le philosophe répondit: « Le riche soupe et dîne quand il veut, le pauvre quand il peut. »

27

EXERCICE DE LANGAGE

Le maître	L'élève
Que dirent les amis de Diogène	Ils dirent: "...
(Ի՞նչ ըսին Դիողինէսի բարեկամները)	(ըսին որ...)

Ուսուցիչը կը բացատրէ առակերտին քէ qui յարա երական դերանունը՝ ուղղական հոլով - սեք բայի է եւ կը բարգմանուի ող բայածականով, այսպէս՝ l'homme qui parle, խօսող մարդը, կամ մարդը որ կը խօսի:

Իսկ que յարաբերական դերանունը՝ հայցական հոլով սեռի խնդիր է եւ կը բարգմանուի ած բայածականով. L'homme que vous avez vu, տեսած մարդը, կամ մարդը գոր դուք տեսաք:

ՀԱՍԱՐԱԿ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԻՒՆ

Lecture courante

NOTRE ÉCOLE

Notre école est assez grande. Elle a six classes, où il y a des tables et des bancs neufs et propres. Des tableaux noirs, des cartes sont accrochées à la muraille. Nous nous servons de la craie pour écrire sur le tableau. L'école a encore une vaste réfectoire bien propre. Je suis en troisième. J'apprends outre la langue maternelle, le français, le calcul, la géographie.

Questionnaire.— Votre école est-elle grande? Combien a-t-elle de classes? Qu'est-ce qu'il y a dans les classes? De quoi servez-vous pour écrire sur le tableau? Où est-ce que vous prenez vos repas? En quelle classe êtes-vous? Qu'est-ce que vous apprenez? Êtes-vous paresseux?

UN BORGNE ET UN BOSSU

Un borgne rencontra de bonne heure un bossu qu'il connaissait et lui dit: « Pierre vous êtes chargé de bonne heure aujourd'hui.— Il'est vrai que c'est de bonne heure pour vous, lui répondit le bossu, car vous n'avez encore qu'une fenêtre ouverte ».

Questionnaire.— Qu'est-ce qu'un borgne? Que dit le borgne? Qu'est-ce qu'un bossu? Que répondit le bossu?

UNE LEÇON MODESTIE

Une jeune fille passait dans la rue. Tout le monde disait: « Qu'elle est jolie! » La fille se retourna vers les passants et dit: « Merci, Messieurs! »— Un vieillard lui dit: « Ma fille détrompez-vous, ce n'est pas à vous que ce compliment s'adresse; mais à la rose que vous portez à la boutonnière ».

Questionnaire.— Que faisait une jeune fille? Que dirent les passants? Que répondit la fille? Que lui dit le vieillard?

LE PAUVRE ET LE VOLEUR

Un voleur entra la nuit dans la chambre d'un homme pauvre pour voler quelque chose. Le pauvre, qui ne dormait pas, lui dit: « Mon ami, vous-êtes venu chercher la nuit quelque chose que je ne trouve pas pendant le jour ».

Questionnaire.— Que fit un voleur? Le pauvre dormait-il? Que dit-il au voleur?

NE SOYONS PAS ORGUEILLEUX

Une paquerette dédaignait ses sœurs et la prairie natale. Elle pria le vent de l'emporter dans un jardin. Le vent écouta sa prière. et la petite vaniteuse éprouva une grande satisfaction en se voyant à côté de la rose et du lis. Elle étala orgueilleusement ses pétales; mais son triomphe fut court. Une petite fille aperçut la fleur et, la trouvant belle, la cueillit et l'effeuilla.

Questionnaire.— Que faisait la paquerette? Que fit le vent? Pourquoi la paquerette fut-elle effeuillée?

LE PLAT D'OR

Un acteur nommé Dominique. avait l'honneur de voir souper le roi de France, Louis XIV. comme il regardait avec une grande attention des perdrix placées sur la table, le roi le remarqua et dit aussitôt: "Qu'on donne ce plat à Dominique.— Comment, Sire! reprit ce dernier, et les perdrix avec? Louis XIV, devinant son intention, s'écria "Oui, les perdrix avec. „ Par ce bon mot l'acteur se trouva possesseur d'un superbe plat d'or.

Questionnaire.— Qu'est-ce que Dominique regardait avec attention? Que dit le roi? Que reprit l'acteur? Que lui dit Louis XIV?

LES DEUX ENFANTS

Quand tu viendras chez nous, disait l'enfant de la ville, je te ferai voir les belles maisons et les grandes églises, et nos rues si bien éclairées la nuit qu'on y voit clair comme en plein jour.— Et moi, disait l'enfant des champs, je te ferai voir nos taillis où l'on cueille nos fraises, les noisettes et nos prunelles, et les grands bois sapins où il fait sombre comme la nuit.

Questionnaire.— Que disait l'enfant de la ville? Que lui répondit l'enfant des champs?

LE NID DE BOUVREUIL

Je me rappelle avoir trouvé une fois un nid de bouvreuil dans un rosier; il ressemblait à une conque de nacre contenant quatre perles bleues; une rose pendant au-dessus tout humide. Le bouvreuil se tenait sur un arbuste voisin comme une fleur de pourpre et d'azur.

Questionnaire.— Voulez-vous décrire le nid de bouvreuil?

LE LOUP ET LE JEUNE MOUTON

Des moutons étaient en sûreté dans leur parc. Un loup affamé vint, par les fentes de l'enceinte, reconnaître l'état du troupeau. Un jeune mouton sans expérience et qui n'avait jamais rien vu, entra en conversation avec lui : « Que venez-vous chercher ici ? dit-il au glouton. — « L'herbe tendre et fleurie » lui répondit le loup. Peu après, le loup sautait sur le jeune mouton et le dévorait.

Questionnaire.— Où étaient les moutons ? Que fit le loup ? Que fit le jeune mouton ? Que répondit le loup ? Que fit-il ?

LE BILLET DE RECONNAISSANCE

Balzac, ayant besoin d'argent, envoya à Voiture un billet dans lequel il le pria de lui prêter quatre cents écus. Ce dernier compta la somme à la personne qui était chargé du billet et ajouta au bas de ce dernier : « Je reconnais devoir à Monsieur Balzac la somme de huit cents écus, pour l'honneur qu'il m'a fait de m'en emprunter quatre cents.

Questionnaire.— Que fit Balzac ? Que fit Voiture ? Qu'est-ce qu'il ajouta au bas du billet ?

L'AMOUR SANS PARTAGE

Une mère avait deux enfants qu'elle chérissait également. Un jour l'aîné lui dit : « Maman, vous n'aimez beaucoup, je le sais, mais vous ne pouvez pas m'aimer autant que je vous aime.— Pourquoi penses-tu cela ? lui demanda sa mère.— C'est que, continua le fils, vous avez deux enfants entre lesquels vous partagez votre amour et moi je n'ai qu'une mère et je vous aime sans partage » .

Questionnaire.— Que dit un fils à sa mère ? Que lui demanda sa mère ? Quelle fut la réponse de l'enfant ?

LE JUGEMENT D'UN PAYSAN

Un peintre avait fait un tableau qui représentait un garçon tenant une corbeille avec des fruits : Quelqu'un pour vanter ce tableau disait que les fruits paraissaient si naturels que les oiseaux venaient les bêqueter. « Il paraît, dit un paysan qui l'écoutait, que le garçon n'était pas bien peint, puisque les oiseaux n'en avaient pas peur » .

Questionnaire.— Que disait un peintre pour vanter son tableau ? Que répondit un paysan ?

L'ARBRE DU GRAND-PÈRE

Le vieux thuia de mon jardin plie sous la neige ; quand il l'a planté, mon grand-père savait-il qu'avec ses branches et ses graines cet arbre serait un jour le refuge et la table mise des petits oiseaux pendant l'hiver ? L'homme de bien à la main bénie. Il fait le bien même sans le savoir, et quand il n'est plus là pour en jouir.

Questionnaire.— Qu'est-ce que le thuia ? Combien de saisons y a-t-il dans une année ? Avez-vous un grand-père ? Que fait l'homme de bien ?

UNE ROBE A QUEUE

Ernestine dit à Julienne : « Comme ta maman est mal habillée ! Ma mère à moi est toujours mise comme une princesse ; elle ne sort jamais sans un chapeau à plumes et une belle robe à queue, mais longue, longue... ! » Julienne, chagrinée, ne sut que répondre ; mais Mathilde, son amie, répondit à Ernestine : « Tu parles de la robe de ta mère ; mais que dirais-tu si tu voyait celle de la mienne ? Lorsque maman ouvre notre porte au quatrième étage, la queue de sa robe est encore au rez-de-chaussée ! Toutes les élèves éclatèrent de rire et se moquèrent d'Ernestine.

Questionnaire.— Que dit Ernestine à Julienne ? Julienne lui donna-t-elle la réplique ? Que fit Mathilde ? Que firent les élèves ?

LES QUALITÉS DU VIN

Un homme aimait beaucoup le vin, mais il lui trouvait deux mauvaises qualités. « Mettez de l'eau, disait-il, vous le gâtez ; n'y en mettez pas, il vous gâte ».

Questionnaire.— Quelles qualités un homme trouvait-il au vin ? Pourquoi ? Aimez-vous le vin ?

DES POMMES VOLÉES

Georges est un bon petit garçon mais un peu étourdi. Un jour, il aperçut dans le jardin du voisin de belles pommes bien rouges. Vite, il se glissa par une ouverture dans le jardin et il bourra ses poches de pommes. Tout à coup le voisin parut. Georges se précipita au trou mais ses poches trop gonflées l'empêchèrent de passer. Le voisin le saisit, lui fit vider ses poches et lui donna une bonne correction.

Questionnaire.— Qu'est-ce qu'un étourdi ? Georges était-il bon ? Que vit-il un jour ? Que fit-il ? Que fit le voisin ?

ՄԻՆՐԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆԻ
ԵՐԿԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

	Դրուշ
1. Սփոփանք ուսմկին 1888	20 —
2. Իրական կեանքի նուագներ 1892 և 93	20 —
3. Քնարիկ 1895	5 —
4. Քննական պատմութիւն ժ.թ. դարու Հայ դպրութեան 1901	100 —
5. Նոր քերական ֆրանսերէն լեզուի 1906-22	
6. Գրական համբաւներ 1909	40 —
7. Բառարան ֆրանսահայ 1911	125 —
8. « հայ-ֆրանս. 1912	— —
9. Տեղեկագիր ազգ. կալուածոց Տիվրիկի 1910	80 —
10. Զենոբ Գլակ հանդէպ արդիական քննադատութեան 1912	60 —
11. Սկզբունք քաղաք. տնտեսութեան 1911	25 —
12. Հայերէն-Ֆրանսերէն զրուցատրութիւն	30 —
13. Հայերէն-Անգլ. զրուցատրութիւն	30 —
14. Նոր քերական ֆր. լեզուի	15 —
15. Ընտիր Աղջկունք, հրահանգիչ պատմութիւններ, լաւագոյն առաջնորդ նորահաս սերունդին:	25 —

